

A ZENEI KÉPESSÉGEK FEJLŐDÉSE ÉS ÖSSZEFÜGGÉSE NÉHÁNY ELEM ALAPKÉSZSÉGGEL – EGY KILENCHÓNAPOS ZENEI FEJLESZTŐ KÍSÉRLET EREDMÉNYEI

Janurik Márta

SZTE Zeneművészeti Kar

Kulcsszavak: zenei képességek fejlődése; alapkészségek; DIFER

A kutatások a zenei képességek korai fejlesztésének jelentőségére hívják fel a figyelmet. Azonban kevés olyan hazai empirikus vizsgálati eredménnyel rendelkezünk, amely az óvodai zenei nevelés eredményességéről, a zenei képességek fejlődéséről, a zenei fejlesztés lehetséges transzferhatásairól nyújt képet.

Zenei fejlesztő kísérletünk célja elsősorban a zenei képességek fejlesztési lehetőségeinek feltárása. Emellett azt is vizsgáljuk, hogyan fejlődik néhány, az iskolai tanuláshoz nélkülözhetetlen elemi alapkészség a zenei fejlesztés környezetében. A kilenchnapos, középső csoportos gyermekek körében megvalósult fejlesztés alapját az egész napon átívelő zenei tevékenységek, éneklés, dalos játékok jelentették. Arra törekedtünk, hogy a képességek fejlődését egyszerűen megvalósítható körülmények között segítsük elő.

Vizsgálatunkban (kísérleti csoport $n=65$; kontrollcsoport $n=59$) két mérőeszközt alkalmaztunk: (1) saját fejlesztésű zeneiképesség-teszt (Cronbach- α : az előméréskor: 0,81; utóméréskor: 0,90); (2) DIFER tesztrendszer. A kontrollcsoportos kísérlet mintáit a zenei képességek fejlettsége és a szülők iskolai végzettsége alapján illesztettük.

Az utómérés alkalmával a kísérleti csoportban a zenei képességek szignifikánsan magasabb fejlettséget mutattak a kontrollcsoportéhoz képest (kísérleti: előmérés 30%p, utómérés 58%p; kontroll: előmérés 29%p, utómérés 38%p). A Cohen-féle kísérleti hatásméret ($d=1,62$) jelentős fejlődésre utal. Az elemi alapkészségek a kísérleti csoportban a kontrollcsoportnál nagyobb mértékben fejlődtek. Az írásmozgás-koordináció, a beszédhanghallás, a relációszókincs és a DIFER-index jelentős fejlődése tapasztalható ($d=0,52$; $d=0,42$; $d=0,54$; $d=0,49$).

Kísérletünk megmutatta, hogy az alkalmazott zenei fejlesztés hozzájárul a zenei képességek jelentős fejlődéséhez, egyúttal segítheti az iskolai tanuláshoz nélkülözhetetlen alapkészségek fejlődését.

A kutatást az OTKA 83850 támogatta.